

صدور بیش از ۸۸۵ میلیون نسخه الکترونیک در مراکز ملکی و طرف قرارداد تأمین اجتماعی

بهره‌مندی از فناوری اطلاعات در دنیای شتابزده کنونی امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. در حال حاضر نهادهای فعال بسیاری در حوزه‌های گوناگون اقتصادی، فرهنگی، خدماتی و درمانی امور خود را در قالب الکترونیک ارائه می‌دهند. سازمان تأمین اجتماعی در جایگاه مجموعه‌ای پرمخاطب که بیش از نیمی از جمعیت کشور را زیر چتر خود دارد، از دهه گذشته به سرعت در مسیر الکترونیکی شدن گام برداشته تا علاوه بر ایجاد سهولت دسترسی بیمه‌شدگان به خدمات، بهره‌برداری از سایر مزایا مانند پایش منابع و مصارف حوزه درمان نیز میسر شود. نسخه الکترونیک، بستر ایجاد پرونده سلامت الکترونیک به عنوان یک طرح کلان نظام سلامت به شمار می‌رود. آمار صدور نسخه الکترونیک مربوط به تأمین اجتماعی تا این لحظه بیش از ۸۸۵ میلیون برآورد می‌شود.

استقرار نسخه الکترونیک یکی از دستاوردهای سازمان تأمین اجتماعی در راستای خدمات نوین است. این نهاد در حالی به سمت الکترونیک کردن نسخ رفت که تا آن زمان هیچ مرکز درمانی اعم از بخش‌های خصوصی و دولتی نسخه الکترونیک صادر نمی‌کردند. طلوع استفاده از نسخه الکترونیک در سازمان به مردادماه سال ۱۳۹۵ بازمی‌گردد. این امکان ابتدا به صورت پایلوت در بخش درمان مستقیم و در یکی از مراکز ملکی تأمین اجتماعی آغاز و ظرف شش ماه در تمامی مراکز مستقر شد. پس از اجرای موفقیت‌آمیز طرح فوق در بخش درمان مستقیم، استقرار نسخه الکترونیک در مراکز طرف قرارداد تأمین اجتماعی پایلوت طرح در سال ۹۶ شروع به کار کرد و پس از پایش در سال ۹۸ در مراکز طرف قرارداد آماده اجرا شد. هر سال به تعداد استفاده‌کنندگان نسخ الکترونیک افزوده می‌شود، تا اینکه با الزامی شدن این طرح از سوی دولت و نظام سلامت در دی‌ماه سال ۱۴۰۰ بسیاری از مراکز طرف قرارداد به طرح نسخه الکترونیک پیوستند.

طرح‌های تشویقی نسخه الکترونیک

تأمین اجتماعی به منظور توسعه نسخ الکترونیک در مراکز طرف قرارداد در سال ۹۹ مزایایی برای پیوستن این مراکز به طرح مذکور در نظر گرفت. به این نحو که پزشکان در قالب نسخه الکترونیک می‌توانند ۸۰ درصد حق‌السهم خود را از سازمان به صورت آنلاین و در پایان روز دریافت کنند که این بازه زمانی در سال بعد به درخواست پزشکان برای

حدود ۱۳ هزار داروخانه طرف قرارداد با تأمین اجتماعی بودند که حدود ۱۰ هزار داروخانه از نسخه الکترونیک استفاده می‌کردند. در این بازه زمانی تعداد درمانگاه‌های طرف قرارداد ۳۴۴۰ مرکز به ثبت رسیده که حدود ۱۱۰۰ درمانگاه به نسخه الکترونیک پیوستند. همچنین ۷۰ درصد پزشکان و دندانپزشکان طرف قرارداد برای تعداد ۲۲ هزار نفر نسخه الکترونیک صادر کردند. اما در سال ۹۹ اجرای نسخه الکترونیک از سوی مراکز درمانی دولتی/دانشگاهی در بخش‌های سرپایی و بستری با استقبال کم‌رنگی مواجه بود و این مراکز هنوز به نسخه الکترونیک متصل نشده بودند.

نسخه الکترونیک در سال ۱۴۰۰

در سال ۱۴۰۰ صدور نسخ الکترونیک، به دلیل جابجایی اجرای این طرح در نظام سلامت، مراحل موفقیت‌آمیزی را طی کرد. به نحوی که میانگین تجویز روزانه نسخ الکترونیک در این سال به بیش از ۲۵۰ هزار نسخه رسید. در این سال شاهد مشارکت گسترده پزشکان بخش‌های خصوصی طرف قرارداد با این طرح بودیم و بیش از ۹۰ درصد نسخ این گروه به صورت الکترونیک تولید و ارسال شد.

روند اجرای نسخه نویسی در سال ۱۴۰۱

نگاه به آمار می‌گوید که در سال ۱۴۰۱ آمار صدور نسخ الکترونیک رقم‌های بزرگی را دربر داشته است؛ تنها در ۹ ماه از این سال بیش از ۱۱۰ میلیون نسخه توسط پزشکان تولید شد که ۱۰۷ میلیون نسخه به صورت الکترونیک و ۳ میلیون نسخه به صورت کاغذی بود. به این ترتیب، ۹۷ درصد نسخ به صورت الکترونیک تولید شد.

نسخه پیچی در داروخانه‌ها نیز با رقم ۹۶,۳ درصد به ثبت رسیده که از این میان بیش از ۸۸ میلیون نسخه الکترونیک و حدود ۳ میلیون نسخه کاغذی پیچیده شد. از ۳۵ میلیون نسخه پاراکلینیک، بیش از ۲۹ میلیون نسخه الکترونیک و نزدیک به ۵ میلیون نسخه کاغذی بود.

در نتیجه در سال مورد نظر نسخه نویسی و نسخه پیچی الکترونیک در تمامی مراکز ملکی سازمان به صورت صددرصد و در مراکز طرف قرارداد

بیش از ۹۰ درصد انجام شده است. در این سال پزشکان یا مراکز صدور نسخ می‌توانستند تا حد ۲۰ درصد نسخ ماهانه خود را به دلایل مختلف از جمله کندی اینترنت، قطعی برق و... جهت جلوگیری از معطلی بیماران به صورت کاغذی صادر کنند. هرچند که در این بازه زمانی ۱۰ درصد نسخ از طرف پزشکان به شکل کاغذی نوشته می‌شد. همچنین برای جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی، امکانات مناسبی برای نرم‌افزار در نظر گرفته شد؛ از جمله اینکه با ارائه کد ملی بیمار به پزشک، پیامکی به گوشی بیماران مبنی بر اطلاعات صدور نسخه صادر می‌شود.

نسخه نویسی در سال ۱۴۰۲

نسخه نویسی الکترونیک در سازمان تأمین اجتماعی پس از سپری کردن مسیرهای پرفراز و نشیب، اکنون به ثبات و پایداری مناسبی رسیده، تا حدی که زمینه را برای تشکیل پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان فراهم کرده است. در حال حاضر بسیاری از پزشکان طرف قرارداد و حتی برخی پزشکان غیر طرف قرارداد بیمه‌ها نسخ بیماران خود را الکترونیک صادر می‌کنند. آمار صدور نسخه الکترونیک مربوط به تأمین اجتماعی تا این لحظه به میزان بیش از ۸۸۵ میلیون عدد رسیده است.

مزایای نسخه الکترونیک

صدور نسخه الکترونیک با توجه به فرایند ثبت اطلاعات بیمار، امکان دسترسی پزشکان را به سوابق درمانی بیماران میسر و اتخاذ تصمیم‌های پزشکی را تسهیل می‌کند. همچنین در قالب این طرح، خطاهای دارویی به دلیل عدم خوانش صحیح نسخ دست‌نویس، برطرف شده است. ایجاد شفافیت و رصد تجویز داروها از دیگر مزایای این طرح به شمار می‌رود و امکان سوءاستفاده‌های دارویی و قاچاق دارو، وجود ندارد. امکان رصد گران‌ترین نسخه کشور که مربوط به کدام بیمار از کدام استان و داروخانه است، فراهم شده و از طرفی بیشترین مراجعه بیمار به پزشکان و متخصصان به دست می‌آید. به خاطر دسترسی پزشک به سوابق دارویی و درمانی بیماران، اجرای این طرح از هدررفت هزینه‌های درمان جلوگیری می‌کند.